

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6C/106/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214204551
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Hanuščaková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2016:8214204551.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Ivanou Hanuščakovou v právnej veci navrhovateľky V. W., N.. X.X.XXXX, A. Š. XX, A., zast. advokátom JUDr. Jaroslavom Bódišom, Humenská 18, Košice, proti odporcovi Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o neplatnosť právneho úkonu s prísl., takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

O trovách konania bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 17.6.2014 domáhala, aby súd určil, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená medzi M. W. a odporcom - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. dňa 20.2.2013 je neplatná. V návrhu uviedla, že manželstvo medzi ňou a M. W. bolo rozvedené. Rozsudok 5P 104/2012 nadobudol právoplatnosť dňa 27.12.2013. Bývalý manžel si ešte počas konania o rozvod manželstva požičal od odporcu finančnú hotovosť na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX a to bez vedomia a súhlasu navrhovateľky. Požičané peniaze minul na stávkovanie a iné hazardné hry. Navrhovateľka žiadala zabezpečiť dôkaz -

Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorou ona nedisponuje a teda uložiť odporcovi predložiť súdu uvedenú zmluvu. Navrhovateľka má za to, že požičanie finančnej hotovosti od nebankovej spoločnosti nemožno považovať za bežnú vec a preto na takýto úkon bol potrebný aj jej súhlas, preto sa domáha vyslovenia neplatnosti tejto zmluvy.

Odporca sa k veci vyjadril písomne dňa 11.7.2014. Uviedol, že základným predpokladom uplatnenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka je skutočnosť, že musí ísť o spoločnú vec. Navrhovateľka vo svojej podanej žalobe žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala skutočnosť, že spoločnou vecou je uzavretie úverovej zmluvy, na základe ktorej bol bývalému manželovi poskytnutý úver v sume 1.700,- eur zaslaný na jeho osobný účet vedený v Slovenskej Sporiteľni, a.s. Odporca zastáva názor, že na uzavretie úverovej zmluvy s manželom navrhovateľky nie je potrebný jej súhlas, pretože ak si jeden z manželov od iného požičiava peniaze vystupuje ako dlžník, a je zo zmluvy o úvere zaviazaný a oprávnený len ten z manželov, ktorý ju ako dlžník uzavrel. Poukázal na skutočnosť, že napadaná úverová zmluva bola uzatvorená medzi ním ako veriteľom a M. W. ako dlžníkom. Navrhovateľka nie je aktívne legitimovaná, pretože nie je účastníkom zmluvného vzťahu, o ktorom platnosti má súd konať. Žiadal podanú žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Na pojednávanie vytyčené na deň 14.1.2016 sa ustanovili navrhovateľka a jej právny zástupca a právny zástupca odporcu, ktorý ospravedlnil neúčast' odporcu na pojednávaní, pričom nežiadal o odročenie

pojednávania. Preto súd vec v zmysle ust. § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal a rozhodol v neprítomnosti odporcu, prihliadol pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Pojednávania bolo odročené za účelom vyhlásenie rozhodnutia vo veci samej.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a oboznámením s návrhom s prílohami - výpisom z OR odporcu, rozsudkom vo veci sp. zn. 5P/104/2012, výzvou k úhrade, potvrdením Mesta Bardejov, vyjadreniami navrhovateľky a odporcu, zmluvou o hotovostnom úvere vrátane Úverových zmluvných podmienok, prehľadom úhrad úveru a zistil tento skutkový stav veci :

Podaním doručeným súdu dňa 28.7.2014 sa k podanému stanovisku odporcu vyjadrila navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že nakoľko sa pri uzatváraní zmluvy nejednalo o bežnú vec, je toho názoru, že bol potrebný aj súhlas druhého z manželov, čím ma právo domáhať sa relatívnej neplatnosti uvedeného právneho úkonu s poukazom na ust. - 40a OZ. Uvedený právny úkon je podľa jej názoru aj v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Je tam teda jednoznačne daný naliehavý právny záujem navrhovateľky na určení neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, nakoľko bola uzatvorená bez vedomia a súhlasu navrhovateľky, pričom v prípade exekúcie by táto bola vedená aj na majetok navrhovateľky. Poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp.zn. I ÚS 26/2010 zo dňa 8.12.2010, pričom opísala podrobne odôvodnenie uvedeného rozhodnutia (napr. aj : Občiansky zákonník v § 145 ods. 1 ustanovuje, že bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. Čo sú to bežné veci, je v rozhodovacej praxi všeobecných súdov relatívne stabilizovaná otázka, pričom aj tu platí, že sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne najmä majetkové pomery manželov. V ostatných, teda nie bežných veciach, ktoré sa týkajú spoločných vecí, je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný. V súdnej právnej veci však nešlo o spor, či ide o bežnú alebo ostatnú vec, ale o to, či dohoda o pristúpení k dlhu sa vôbec týka spoločných vecí, pričom najvyšší súd dospel k záveru, že nie a preto je aplikácia § 145

ods. 1 OZ vylúčená.). Žiadali aj, aby sa súd zaoberal v danom prípade aj tým, či konanie žalovaného, ktorý uzatvoril Zmluvu o spotrebiteľskom úvere s bývalým manželom navrhovateľky je v súlade s dobrými mravmi a či teda uvedený právny úkon nie je absolútne neplatný s poukazom na ust. § 39 OZ.

Podaním doručeným súdu dňa 3.11.2014 špecifikovala navrhovateľka svoj naliehavý právny záujem na podaní žalobného návrhu. Vo všeobecnosti treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je vtedy, ak je tu daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno inými právnymi prostriedkami odstrániť, pričom nie je dôležité, ako táto neistota vznikla. Osobou aktívne legitimovanou k podaniu žaloby o určení neplatnosti zmluvy môže byť preto aj osoba, ktorá nie je signatárom alebo priamym účastníkom právneho vzťahu. Predpokladom však je, že prípadný úspech žaloby sa prejaví v zlepšení jeho právneho postavenia. Manžel povinného sa stáva účastníkom exekučného konania vtedy, ak exekútor vykonáva exekúciu predajom hnutelných vecí, nehnuteľností, predajom spoluvlastníckeho podielu, cenných papierov, ktoré patria do BSM, prípadne zriadením exekučného záložného práva k nehnuteľnosti. Rovnaké postavenia ako manžel povinného má aj bývalý manžel povinného, ak sa majú exekúciou postihnúť veci, ktoré dosiaľ žiadnym zákonným spôsobom neboli vyporiadané, teda ani zákonnou domnienkou vyporiadania podľa § 149 ods. 4 OZ. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. č. 4302095269 je teda preto, že dôsledky tohto úkonu ohrozujú právne postavenie navrhovateľky v tom, že odporca sa môže v prípade exekučného konania na základe exekučného titulu domáhať svojho nároku aj z majetku, ktorý patrí do BSM, pričom tento majetok nebol doposiaľ vyporiadany. Pokiaľ by navrhovateľka vyčkávala až do doby, kedy skutočne dôjde k realizácii exekúcie aj na majetok navrhovateľky v dôsledku vyššie uvedených skutočností, potom by s najväčšou pravdepodobnosťou uplynula žalobkyni zákonná trojročná lehota domáhania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, čím by sa zhoršilo právne postavenie navrhovateľky v dôsledku právneho úkonu, ktorý sa vykonal bez jej vedomia a súhlasu.

K tomuto podaniu sa vyjadril dňa 8.4.2015 aj odporca s tým, že právny zástupca navrhovateľky len vo všeobecnosti definuje pojem naliehavý právny záujem. Odporca v súvislosti s preukázaním naliehavého právneho záujmu odkazuje na rozsudok NS SR zo 6.12.2012 . 5Cdo 31/11. Pokiaľ chce navrhovateľ osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, a na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným

nástrojom, ktorý tento spor rieši. Uviedli, že medzi navrhovateľkou a odporcom neexistuje žiaden právny vzťah a preto nemožno hovoriť o spore medzi účastníkmi konania. Uviedli, že navrhovateľka opomenula uviesť, že pokiaľ predmetom exekúcie nie sú veci v právnom slova zmysle, manžel povinného sa nemôže stať účastníkom exekučného konania, aj keby postihovaný predmet exekúcie úzko súvisel s bezpodielovým spoluvlastníctvom manželov. Samotná mzda /dôchodok/ jedného z manželov sa nepovažuje za súčasť BSM, a teda nemôže byť exekútorom postihovaná, čo však neplatí, ak bude už na spoločnom účte. Nakoľko nie je zo strany žalovaného vedená žiadna exekúcia, v súčasnosti nie je zo strany odporcu vedená žiadna exekúcia, teda nie je daná reálna hrozba postihnutia majetku patriaceho do BSM a teda nie je ani osvedčený naliehavý právny záujem na určení neplatnosti úverovej zmluvy. Skutočnosť, že bývalý manžel nie je prístupný a ochotný dohodnúť sa na vyporiadaní BSM neosvedčuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti úverovej zmluvy. Základnou podmienkou aplikácie ust. § 145 ods. 1 a 2 OZ na konkrétny prípad je však existencia právneho úkonu týkajúceho sa spoločných vecí. Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom BSM alebo k výkonu jeho správy. Za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí treba považovať tie, pri ktorých dochádza k dispozícii s predmetom BSM alebo k výkonu jeho správy. Keďže ani úverová zmluva uzavretá len jedným z manželov sa bezprostredne netýka predmetu BSM, nie je právnym úkonom týkajúcim sa spoločných vecí. Ak by sa pod sankciou relatívnej neplatnosti mal vyžadovať súhlas manžela ku každému právnemu úkonu urobeného druhým manželom, nemohol by jeden z manželov bez súhlasu druhého urobiť žiaden takýto úkon. Ohľadom rozporu s dobrými mravmi odporca uvádza, že nepriaznivé dopady možno vylúčiť jedine vyporiadaním BSM, nie domáhaním sa relatívnej neplatnosti právnych úkonov. Samotná možnosť exekučného postihu celého majetku v BSM na vymoženie pohľadávky len jedného z manželov nezakladá rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi, pretože ide o zákonom výslovne predpokladanú možnosť konštituovanú v § 147 OZ.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 29.10.2013, č.k. 5P/104/2012-50 bolo manželstvo navrhovateľky a M. W. rozvedené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.12.2013.

Upomienkou - Výzvou zo dňa 22.10.2013 bol M. W. vyzvaný na zaplatenie sumy 98,60 eur.

Z potvrdenia Mesta Bardejov vyplýva, že M. W. má zmenený trvalý pobyt na mesto Bardejov.

Dňa 20.2.2013 bola medzi žalovaným spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. a M. W. uzatvorená zmluva o hotovostnom úvere a zmluva o revolvingovom úvere (ďalej aj Zmluva). Nie sú pochybnosti, že bola síce uzavretá ako zmluva úverová, avšak ako zmluva spotrebiteľská v dôsledku čoho je možné ju podrobiť súdnej kontrole z hľadiska ochrany spotrebiteľa s poukazom na ust. OZ (časť spotrebiteľské zmluvy), či zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a Smernice Rady EHS č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993.

V zmysle uzavretej zmluvy vznikol záväzok poskytnúť M. W. úver vo výške 1.700,- eur a žalovanému vznikol záväzok poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 60. mesačných splátkach po 69,60 eur. Ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 40,91 %, RPMN bola 48,30 - 51,10 %, priemerná hodnota RPNM 18,86 %, dátum prvej splátky po poskytnutí úveru, k 15. dňu v mesiaci, celková čiastka splatná spotrebiteľom 4.020,60 eur, lehota splatnosti 60 mesiacov po poskytnutí úveru. Súčasťou zmluvy sú Úverové zmluvné podmienky. Sankcie sa nachádzajú v Hlave 18 VOP - zmluvná pokuta 17 eur v prípade omeškania so zaplatením a poplatky za upomienky (5 eur a 12 eur). Na začiatku zmluvy sú uvedené údaje o dlžníkovi a veriteľovi. V spodnej časti zmluvy sú menším písmom udávané informácie (predtlačené), že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Úverové zmluvné podmienky (ďalej aj ÚZP) a že klient svojim podpisom okrem iného potvrdzuje, že je oboznámený z ich obsahom, že s nimi súhlasí, že ich prevzal a že nemá výhrady, a zaväzuje sa ich dodržiavať. Taktiež je tam zakotvený súhlas s poskytnutím údajov dlžníka, dohoda o splátkach zo mzdy, vrátane dohody o revolvingovom úvere. Obsahom ÚP sú aj podmienky zmeny zmluvy, spôsoby a termíny skončenia zmluvného vzťahu, doručovanie a pod.. Podmienky čerpania, splácania úveru, ukončenia zmluvy a pod. sú uvedené tiež v ÚP (Úverové podmienky). Splatnosť celého dlhu vyplýva z § 3 Hlavy 7 ÚP a to na požiadanie veriteľa, okrem iného, ak sa dlžník oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo jednej splátky dlhšie ako tri mesiace. Predčasná splatnosť nespôsobuje ukončenie zmluvného vzťahu.

Podaním zo dňa 13.1.2016 odporca súdu oznámil, že vzniknutá pohľadávka z úverovej zmluvy nie je uplatnená v žiadnom súdnom ani exekučnom konaní. Z prehľadu úhrad vyplýva, že M. W. uhradil na úver 10 splátok po 69,60 eur v období od 12.4.2013 do 23.1.2014 (každý mesiac). Splátky sú splatné od 4.4.2013 do 15.3.2018.

Priemerná úroková miera z úverov zverejnenej na stránke NBS v čase uzavretia Zmluvy bol vo výške 10,68 % (nové obchody, spotrebiteľské úvery pri fixácii úrokovej sadzby od 1 - 5 rokov).

Na pojednávaní dňa 13.10.2014 :

1/ právny zástupca navrhovateľky uviedol, že trvá na podanej žalobe. Naliehavý právny záujem v tomto prípade daný je, pretože uzatvorením zmluvy o hotovostnom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi žalovaným a p. M. W. nastal stav, kedy v prípade súdneho vymáhania nároku žalovaného voči M. W. môže v rámci exekúcie na majetok p. M. W. byť zaťažený aj majetok žalobkyne. Na margo tvrdenia žalovaného, že má žalobkyňa možnosť zaniknuté BSM vysporiadať zákonným spôsobom chcem uviesť, že p. M. W. nie je prístupný na žiadnu dohodu, nie je ochotný komunikovať so žalobkyňou a tým pádom bráni akémukoľvek vysporiadaniu BSM. Vladimír W. nemá trvalý pobyt, je vedený na Mestskom úrade v Bardejove, takže v prípade súdneho konania je problematické akékoľvek doručovanie zásielok p. W.i. Nárok opiera o ustanovenie § 145 ods. 1 a ods. 2 OZ, teda že bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov, inak je právny úkon neplatný. Ako z dikcie OZ vyplýva, jedná sa o relatívnu neplatnosť, ktorej sa dotknutý účastník musí dovoliavať. Poukázal na nález ÚS SR sp. zn. I ÚS 26/2010, kde sa odkazuje pri aplikácii právnych noriem aj na dobré mravy. Žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi, keď pri uzatváraní zmluvy o úvere nezisťoval skutočnosť ako je stav, má na mysli, či je p. M. W. ženatý, alebo nie, teda či v konečnom dôsledku je potrebný aj súhlas druhého z manželov. Samotný úver vo výške 1.700,- € nie je možné považovať za bežnú vec. Ako už žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, uzavretie úverovej zmluvy nie je možné považovať za právny úkon, ktorý sa týka spoločnej veci. Má za to, že žalovaný konal špekulatívne, keďže pri následnom exekučnom konaní by sa domáhal svojich práv uspokojením aj z majetku žalobkyne. Má za to, že uzavretie zmluvy o pôžičke vo výške 1.700,- eur nie je bežná vec. Žalovaný jednoznačne vedel, že táto zmluva sa v konečnom dôsledku môže dotýkať aj žalobkyne a aj napriek tomu zmluvu neuzatvoril súčasne aj s ňou ako so spoludlžníčkou, teda žalobkyňa do uvedeného právneho úkonu nijakým spôsobom nemohla zasiahnuť, napriek tomu, že s týmto úkonom nesúhlasí a jeho dôsledky sa môžu prejaviť aj voči nej.

2/ odporca uviedol, že sa pridriava vyjadrenia k predmetu sporu a k veci udáva, že zo strany žalobcu nie je preukázaný naliehavý právny záujem, žalobkyňa sa dovoľáva ochrany svojho majetkového práva. V žalobe však nepreukázala, ktoré konkrétne majetkové právo, ktoré má byť súčasťou BSM, je uzavretím úverovej zmluvy ohrozené. Nie je preukázaný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti napádanej zmluvy. Poukázal, že BSM žalobkyne a jej manžela zaniklo a v zmysle ustanovenia hmotného práva, konkrétne OZ, má možnosť si svoje BSM vysporiadať, čím vlastne môže predísť nehospodárne vyvolanému

súdne sporu. Nebolo preukázané, aký konkrétne majetok žalobkyne je ohrozený pri BSM. Pri lustrácii v katastri nehnuteľnosti nenašiel žiadne vlastnícke právo k nehnuteľnosti u p. žalobkyne a jej manžela. 3/ výsluchom navrhovateľky súd zistil, že je pravdou, že nevlastnia žiaden hnuťelný majetok a ani hnuťelný majetok vyššej hodnoty. Jej jediným príjmom je dôchodok, ktorý by mohol byť postihnutý. Našťastie ešte nie je.

Na pojednávaní dňa 14.1.2016 :

1/ právny zástupca navrhovateľky uviedol, že trvá na podanom návrhu v celom rozsahu tak, ako bola písomne podaná a na písomnom vyjadrení zo dňa 28.7.2014, v ktorom poukazuje na rozhodnutie ÚS SR sp.zn. US 26/10-26 zo dňa 8.12.2010 a písomnom podaní zo dňa 1.11.2014, v ktorom špecifikuje naliehavý právny záujem. Okrem namietanej relatívnej neplatnosti, kde chýba súhlas manžela, pretože nešlo o bežnú vec, dodal, že zmluva je uzavretá aj v rozpore s dobrými mravmi, OZ, ustanoveniami na ochranu spotrebiteľa a zákonom o spotrebiteľských úveroch. Vo vzťahu k namietanej neplatnosti zmluvy, ktorú uzavrel žalovaný s manželom žalobkyne dňa 20.2.2013, poukázal okrem zákonných ustanovení aj na rozhodnutia súdov v obdobných veciach, pričom zmluva je absolútne neplatná a to už len s poukazom na ročnú úrokovú sadzu 40,91 %, pričom je akceptovateľná primeraná úroková sadzba vo výške dvojnásobku úrokových sadzieb, ktoré poskytovali banky v tom čase. V tom čase bola podľa zistení úroková sadzba na stránke NBS úroková sadza vo výške 11%. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 3Co/151/2013 a rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 2C/131/2014 vo

veciach nebankovej spoločnosti Consumer Finance Holding. Takáto zmluva je v rozpore aj so smernicou ES, preto je návrh dôvodný a navrhuje mu vyhovieť. Má za to, že uzavretá zmluva o úvere medzi žalovaným a p. W. je absolútne neplatná z dôvodov, že neexistoval súhlas druhého manžela. Zmluva je uzavretá v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 OZ). Taktiež nie je v súlade s ustanovením o spotrebiteľských zmluvách a zákonom o spotrebiteľských úveroch. Dojednaná výška je v rozpore s dobrými mravmi. Naliehavý právny záujem odôvodnili písomne. Odporca veľmi dobre vedel s kým koná, že koná so ženatou osobou a že výška úveru nie je nezanedbateľná spoliehajúc sa na judikatúru súdov, samozrejme sú aj takéto rozhodnutia. V prípade neplnenia má žalovaný zákonnú možnosť uspokojiť svoj nárok z veci jeho mandantky, preto sa bránili touto žalobou, bola by dotknutá výkonom rozhodnutia. 2/ právny zástupca odporcu uviedol, že na strane odporcu musí byť aj p. W., keďže sa jedná o hmotnoprávny úkon a mal by byť nerozlučným spoločníkom v spore a procesnou stranou. Tým je spochybnená aj pasívna vecná legitímácia, rovnako aj aktívna vecná legitímácia žalobkyne. Zotrváva na vyjadreniach, ktoré súdu zaslal žalovaný a to, že neexistuje naliehavý právny záujem na podaní žaloby. V prvom rade by žalobkyne mala svoje práva hájiť voporiadaním BS. Má za to, že sa nejedná o spoločnú vec manželov, ktorá by sa mala týkať BSM. Uvedené vyplýva z ustálenej judikatúry súdov (od roku 1969). Aj to, že zmluva o pôžičke zaväzuje len jedného manžela. Vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu Ústavného súdu je nutné poukázať, že boli prejednávané iné okolnosti prípadu, s týmto prípadom nie sú totožné. Uvedené rozhodnutie je skôr výnimkou. Aj ústavný súd udáva, že je nutné veci prejednávať osobitne podľa skutkového stavu prípadu. Uvedené rozhodnutie bolo podrobené aj kritike v právnej praxi. Žaloba má byť zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Žalobkyňa si nemôže vyberať, koho bude žalovať. Je pravdou, že žalovaný sa môže za istých okolností domáhať uspokojenia nároku zo spoločného majetku z BSM, preto v tomto apeluje aj na žalobkyňu, aby si vysporiadala právne vzťahy so svojim bývalým manželom a nie zasahovala do práv tretích osôb. Pričom žalovaný sa spoliehal, že právny úkon je platný a nikým nenapádaný. Žaloba má byť zamietnutá a to z viacerých dôvodov.

Z výpisu z obchodného registra žalovaného vyplýva, že v jeho predmete činnosti je aj poskytovanie spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom.

Podľa § 143 OZ v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa § 145 ods. 1 OZ bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 145 ods. 2 OZ z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

Podľa § 147 ods. 1 OZ pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Podľa § 148 OZ zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Podľa § 149 ods. 1, 4 - 5 OZ ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150. Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníak užíva. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné. Ak sa po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodnutím súdu alebo dohodou objaví majetok, ktorý nebol zahrnutý v rámci vyporiadania, platí preň domnienka uvedená v odseku 4.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 40a OZ ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

Podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

Podľa § 37 ods. 2 Exekučného poriadku ak sú exekúciou postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, účastníkom konania, ak ide o tieto veci, je aj manžel povinného, ak do začatia exekučného konania nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva dohodou alebo súdnym rozhodnutím.

Podľa § 90 ods. 1 O.s.p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

Vymedzenie účastníkov konania sa v tomto prípade zakladá procesným spôsobom - žalobcom je ten, kto podal na súd návrh na začatie konania (žalobu) a žalovaným je ten, koho žalobca v žalobe za tohto účastníka konania označil. Inštitút účastníctva konania ako inštitút rýdzo procesný, t.j. inštitút občianskeho práva procesného je potrebné odlišiť od vecnej legitímácie, ktorá so zreteľom k hmotnému právu ustanovuje, kto je nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti v konkrétnom prípade. Stanovujú ju predpisy hmotného práva. Či účastník procesného konania je tiež vecne legitimovaný (aktívne alebo pasívne), sa ukáže až v konečnom súdnom rozhodnutí. Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že účastník nebol nositeľom práva, či povinnosti, o ktoré v konkrétnom konaní išlo.

V tomto prípade sú ako účastníci konania označení - navrhovateľka Marta Priščáková (ako bývala manželka v Zmluve označeného dlžníka Vladimíra Priščáka) a odporca - Home Credit Slovakia, a.s. (veriteľ zo Zmluvy).

V zmysle § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

V zmysle citovaného ustanovenia zákona predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane navrhovateľa. Súd v každom štádiu konania musí mať za doloženú existenciu takéhoto záujmu, či tento záujem jestvuje skúma súd ex offo, z úradnej povinnosti. Naliehavý právny záujem je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo právo alebo právny vzťah ohrozený, poprípade tam, kde by bez tohto určenia postavenie navrhovateľa sa stalo neistým. Určovacia žaloba má povahu preventívnu; jej účelom je poskytnúť ochranu právnemu postaveniu - právu navrhovateľa skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práv a naopak. Právny záujem navrhovateľa musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Súdna prax za určovaciu žalobu v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) O.s.p. považuje aj návrh na určenie neplatnosti zmluvy, hoci sa ním priamo neurčuje existencia či neexistencia práva, resp. právneho vzťahu.

Teda možno zhrnúť, že základnými predpokladmi úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sú úplný okruh účastníkov, ktorým svedčí právo, resp. povinnosť vyplývajúca z hmotného práva (vecná legitímácia) a 2/ naliehavý právny

záujem na jej určení. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, má ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Neplatnosti právneho úkonu sa môže domáhať nielen dotknutý účastník právneho úkonu, ale aj tretia osoba, ktorá má na vyslovení

neplatnosti naliehavý právny záujem (§ 80 písm. c) O.s.p.). Neplatnosti právneho úkonu (už či relatívnej či absolútnej) je nutné sa dovolať voči všetkým účastníkom právneho vzťahu. Právne účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti nastávajú dôjdením tohto prejavu vôle všetkým subjektom relatívne neplatného právneho úkonu (v tomto prípade sa ani netvrdí, že vo vzťahu k dlžníkovi k tomu došlo a nie je ani účastníkom tohto konania).

V danom konaní sa navrhovateľka domáha neplatnosti právneho úkonu v zmysle ustanovenia § 40a OZ v spojení s § 145 ods. 1 OZ (relatívna neplatnosť právneho úkonu), následne s poukazom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 OZ.

Zmluva o hotovostnom úvere a zmluva o revolvingovom úvere bola uzavretá medzi veriteľom - odporcom a dlžníkom M. W.. Navrhovateľka sa domáha neplatnosti právneho úkonu ako tretia osoba a to titulom „ bývalého manžela „ dlžníka zo Zmluvy, avšak na strane odporcu nevystupujú všetci účastníci neplatnosťou napadnutého právneho úkonu, teda okruh účastníkov netvorí osoby, ktorých sa priamo právny úkon týka.

Vzhľadom k vyššie uvedenému je súd názoru, že nemožno o platnosti, či neplatnosti dvojstranného právneho úkonu rozhodnúť bez toho, aby bol okruh účastníkov vyplývajúci z hmotného práva úplný, bez ohľadu na to, či sa žiada určiť relatívna či absolútna neplatnosť právneho úkonu. Preto súd návrh zamietol a nezaoberal sa ďalšími námietkami účastníkov udávanými v konaní.

Na záver však súd poukazuje aj na skutočnosť, že v tomto prípade možno mať pochybnosti aj o naliehavom právnom záujme na podaní určovacej žaloby na strane navrhovateľky a to s poukazom na skutočnosť, že jej postavenie sa súdu nejaví v budúcnosti ako neisté, keďže v prípade vedenia exekúcie proti dlžníkovi o vymoženie prípadného dlhu vzniknutého zo Zmluvy, sa nestane jej účastníkom s poukazom na § 37 ods. 2 Ex. Por. v spojení s § 147 ods. 1 OZ, nakoľko : 1/ nie je dlžníkom zo zmluvného vzťahu (týmto je len dlžník, ktorému judikatúra pripúšťa právo uzavretia platnej zmluvy o pôžičke aj bez súhlasu druhého manžela) a 2/ s dlžníkom nie sú manželia, t.j. došlo k zániku BSM a preto súdny exekútor v žiadnom prípade nemôže vykonávať exekúciu spôsobom postihujúcim jej osobný majetok nepatriaci do BSM (napr. zrážkami z dôchodku ako sa tvrdí); exekúcia by sa mohla viesť (do vyporiadania BSM, ak by osobný majetok dlžníka nepostačoval na úhradu dlhu), len na spoločný majetok patriaci do BSM a ako bolo preukázané tvrdením samotnej navrhovateľky takýto majetok neexistuje a teda v tomto prípade výkonom rozhodnutia nebude postihnutý ani (neexistujúci) spoločný majetok, ani osobný majetok navrhovateľky.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 151 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresný súd Bardejov v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§205 ods.1 O.s.p).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1

konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods.2 O.s.p.).

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.